

УКРАЇНА

Згортання свободи преси в Україні: нагальна потреба у впровадженні дорожньої карти щодо права на інформацію

Кілька місяців поспіль посилюється тиск на незалежні медіа в Україні. "Репортери без кордонів" (RSF) закликають українську владу виконати рекомендації своєї дорожньої карти, представленої рік тому, щоб захистити незалежну журналістику і право на інформацію в країні.

Стеження, погрози мобілізації в армію, посилення контролю з боку влади... Політичний тиск і перешкоди на українські медіа зростають. З початку 2024 року щонайменше п'ять журналістів зазнали [стеження](#) або [погроз](#) через публікації про корупцію.

Стало відомо про випадок політичного втручання: 24 травня директором Національного інформаційного агентства "Укрінформ" було [призначено](#) військового представника, а 29 травня було виявлено внутрішню [цензуру](#) – серед співробітників був поширений список заборонених гостей. Відтепер, згідно з військовим указом, оприлюдненим у ЗМІ 12 червня, цитати та інтерв'ю з представниками збройних сил мають надсилатися до Центру стратегічних військових комунікацій за три дні до публікації. Крім стримуючого фактору, такий термін перевірки обмежує висвітлення війни в реальному часі.

"Тиск, погрози та втручання мають припинитися. Незважаючи на захоплюючу стійкість після російського вторгнення 24 лютого 2022 року, український медіаландшафт залишається крихким. [Дорожня карта](#) свободи преси, представлена RSF українській владі на початку червня, містить найважливіші пріоритети для захисту незалежної журналістики та права на інформацію в країні. Ми закликаємо владу невідкладно виконати ці рекомендації".

Жанна Кавельє

Керівниця відділу RSF у Східній Європі та Центральній Азії

Кілька місяців поспіль українські журналісти заявляють про згортання свободи преси в країні. **Наталія Лігачова**, головний редактор інтернет-видання "[Детектор медіа](#)", [забила](#) на сполох під час [конференції про роль медіа в демократії](#), організованій у Києві 6 червня RSF, їхнім українським партнером Інститутом масової інформації (ІМІ) та Представництвом Європейського Союзу в Україні: "Ми не є ворогами влади. [...] Ми разом з владою, але ми відповідальні партнери. А відповідальний партнер завжди каже правду".

Дедалі більше справ

Зіткнувшись з [погрозою вбивством](#), що з'явилася в інтернеті після публікації в травні розслідування про бізнесмена, **Михайло Ткач**, журналіст-розслідувач незалежного видання "[Українська правда](#)", вже має десяток справ, порушених судами за тиск, пов'язаний з його роботою. Однак розслідування його справи та справ кількох інших журналістів, опитаних RSF, залишаються в глухому куті. Інший журналіст-розслідувач, **Юрій Ніколов**, якому в січні люди в балаклавах порожували відправити на службу в українську армію через одне з його розслідувань для антикорупційного видання "[Наші гроші](#)", повідомив 30 травня, що його справу було перекваліфіковано судом з "[перешкоджання журналістській діяльності](#)" на "[хуліганство](#)".

Зміцнення українського медіаландшафту

З нагоди візиту делегації RSF до Києва з 4 по 7 червня організація передала українській владі [свою дорожню карту](#), яку вже презентувала в травні 2023 року, закликавши владу до її невідкладного виконання, щоб гарантувати плюралістичний та незалежний медіапростір. Вона містить сім конкретних і детальних рекомендацій щодо:

- Боротьби з безкарністю за злочини проти журналістів;
- Притягнення до відповідальності осіб, причетних до пропаганди, що підбурює до воєнних злочинів;
- Сприяння плюралізму та незалежності медіа;
- Припинення неправомірних обмежень або дискримінації у висвітленні війни;
- Забезпечення [фінансування журналістики](#);
- Сприяння якійс журналістиці через [Ініціативу журналістської довіри](#);
- Приєднання до [Міжнародного партнерства за інформацію та демократію](#).

Україна посідає 61 місце зі 180 країн у [Світовому індексі свободи преси](#) RSF за 2024 рік.